

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoară“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgneaana“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 6/19 Ianuare 1901.

Nr. 2.

Reescontul.

O însemnată influință asupra dezvoltării afacerilor unei bănci exercită *operațiunile pasive*, adică acelea, prin cari instituturile de bani atrag la sine capitalurile străine disponibile. Este prin urmare natural, că cu cât o bancă se bucură de mai multă încredere la publicul mare, cu atât mai mulți capitaliști îi vor preda economisările lor spre întrebuintare pe lângă o rebonificare mai mare sau mai mică.

Această acuirare de capitaluri se face sub diferite forme, și anume mai ales:

- prin primirea de *deposite* spre fructificare;
- prin emiterea de *obligțiuni* sau scrisuri fonciare, după cari banca plătește interese;
- prin afaceri de *cont-curent*, *cec* și *giro*, la cari banca este debitoare, și în fine
- și prin *reescont*.

Caracteristica comună a afacerilor pasive este aceea, ca banca să fie *debitoare*, ceea-ce susțâ în aceeaș măsură pentru reescont ca și d. e. pentru deposite spre fructificare.

În special la băncile și caselle noastre de păstrare reescontul ocupă un loc de frunte între afacerile pasive, pentru-că după datele publicate despre anul de gestiune 1899, din totalul pasivelor de K 60.219.015.—, reescontul face K 7.272.773.—, adică aproape 1/8 parte. O sumă mai mare arată numai depositele spre fructificare, anume K 32.200.000.—, și capitalul social K 8.870.000.—.*

De câte ori o bancă plătește cuiva o cambie (cumpără o poliță) înainte de scadență, detragând interesele dela ziua plății până la scadență, dicem că escontează (scontează, discontează) o cambie. Tot astfel se întâmplă la reescont, cu singura deosebire, că banca, care primește cambiile, face scont (escompt), iar aceea care înaintează cambiile cumpărate dela particulari pentru procurare de numărar, face reescont — reescontează.

Băncile mari, cari cultivă acest ram de operațiuni, pretind, ca polițele ce reescontăm, să fie umplute. adică să cuprindă toate recerințele prescrite prin dreptul cambial ungar din 1876 § 3 pentru cambiile străine (la cari trasantul nu este și trasat), sau prin § 110 pentru cambiile proprii (la cari autorul este și trasat), — cât și cele introduse prin usanțele comerciale, precum sunt: valoarea în numărar (marfă, cont), cu sau fără inșiințare, etc.

Pe lângă acestea cele mai multe bănci mai pretind, ca polițele reescontate să fie domiciliate la ele, spre care scop de regulă se folosesc stampilii.

Cambiile pot fi subscribe în formă de trate (cu giranți), sau pot fi cambii cu cavenți; unele bănci primesc în escont și cele cu cavenți, altele pretind necondiționat numai cambii subscribe în formă de trate.

Subscrierea acceptantului de regulă se face cruciș peste text, sau în partea dreaptă sub iscălitura trasantului. Nu se primesc însă în reescont cambii subscribe de acceptant în partea stângă, dincolo de timbru, care este destinat prin us, numai pentru cavenți, deși înainte legii subscrierea acceptantului e valabilă, fie pusă ori unde în fața cambiei. (§ 21 al drept. camb. din 1876).

Iscălitura emitentului se face de regulă în partea dreaptă a cambiei, imediat sub text. Astfel la cambiile pentru procurare de bani, cari au 2 subscrieri în față sub text, cea de sus se privește ca subscrierea autorului, iar cea de jos ca a acceptantului, dacă din modul subscrierii nu se vede contrarul. Peste subscrierea doua (sau înainte) se pune cuvântul: „acceptat“ sau „primit“ (acceptez, primesc).

Când facem un reescont la vre un institut, trebuie să fim mai ăntăi în clar, dacă îi putem trimite numai cambii cu giranți sau și cu cavenți, dacă primește numai cambii cu scadență scurtă (la noi cel mult 92 zile), sau și cu scadență mai lungă (cel mult 6 luni). După ce ni-am adunat materialul, care corespunde acestor condițiuni generale, avem să cercetăm minuțios fiecare cambie, de nu cumva are vr'un defect esențial sau formal, precum: scadența să nu fie mai lungă de 6 luni dela dată, timbrul să corespundă su-

*) Cf. „Revista econ.“ Nr. 8/1900 pag. 320.

mei, textul să cuprindă toate datele recerute: scadență, ordin, sumă, etc.

Apoi mai este obiceiul a nota pe marginea de sus a cambiei, la mijloc sau în partea dreaptă, scadența din text, cu o cerneală mai vie d. e. cu roșu sau vână, și a o sublinia pentru a fi și mai bătătoare la ochi.

Aranjăm apoi cambiile după număr și scadență și le trecem într'un conspect (notă, borderou), cu care le trimitem spre reescontare. Cambiile acestea trebuie prevăzute cu subscrierea firmei ca ultim indosament, și — dacă se cere — cu stampilia de domiciliare. Subscrierile nelegibile e bine să se mai scrie și cu cerusă, pentru ca să se poată ceti.

Despre cambiile reescontate trebuie purtată cea mai exactă evidență; deci îndată ce am redigat o notă cu cambii de reescont, avem să o introducem într'un registru auxiliar special al reescontului, pentruca să scim în tot momentul: cât reescont avem, și mai cu seamă, ce scadențe vor trebui plătite în fiecare zi. În acest registru se copiază de pe cambii: suma, numele acceptantului, scadența, și se face suma totală; apoi se confruntază introducerea aceasta cu nota, prin ceace ne procurăm convingerea, că nu este eroare nici în notă, nici în registrul de evidență. Se mai obicinuesce a trece cambiile de reescont și în cartea cambiilor eșite, ceace însă îngreunează sau înmulțește lucrul fără nici un folos.

Pe baza acestei treceri, sau din evidența reescontului, se notează în cartea cambiilor intrate fiecare cambie reescontată.

Alții mai fac evidentă trecerea cambiilor dela escont la reescont și printr'un articol în primanota (jurnal):

Reescont

la *Escont*

pentru cambii de reescont K

Prin această introducere toate cambiile reescontate apar ca achitate, ceea ce nu poate fi exact, căci nici un schimb escontat de noi nu devine achitat decât prin rescumperare la scadență.

Această trecere pe lângă lucrul de prisos ce ni l'a causat, mai are și desavantagiul, că contul Escont din maestru nu arată starea exactă a pretensiunilor noastre cambiale, ci o stare mai mică cu suma cambiilor reescontate, și așa estrasul cambiilor nu consună cu contul Escont din maestru. De altă parte contul Reescont din maestru nu are nici o importanță, pentrucă totdeauna debitul și creditul vor fi egale; și astfel n'avem motiv a-l introduce.

Deci ori-ce altă introducere în registre, afară de evidența reescontului și eventual notarea reescontării în cartea auxiliară a cambiilor intrate, este fără scop, până când nu primim socoteala dela banca, la care am înaintat cambiile spre reescontare.

O excepțiune poate avea loc numai cu privire la cambiile domiciliare de acceptant. Acestea pot fi privilegiate deja la reescontare ca eșite definitiv din portfelul

nostru; ba de multe ori numai din acel motiv le reescontăm, pentrucă nu le putem presenta noi spre plată, fiind domiciliare pe altă piață. De aceea trecem cambiile domiciliare la reescontare în cartea cambiilor achitate (eșite), iar în evidența cambiilor reescontate pot rămâne netrecute.

În registrele sistematice: Cassa și Primanota (Jurnal) facem contarea numai după-ce am primit calculațiunea dela banca la care reescontăm; aceasta și din motivul că s'ar pute întâmpla să ni se respingă vr'o cambie, și atunci ar trebui să stornăm o parte din trecerea anticipată, iar un registru cu multe stornări — vrënd nevrënd — te face să presupui că contabilul n'are priceperea necesară.

Dacă nu stăm în cont curent cu banca de reescont și primim valuta cambiilor reescontate în număr, avem să facem în debitul registrului Cassa următorul articol:

la *Reescont*

pentru cambii reescontate la banca X. . . K

iar interesele, ce ni s'au detras, le vom introduce în Primanota prin următorul articol:

Interese de escont (reescont)

la *Reescont*

pentru 5% discount conf. notei dela banca X. K

Dacă stăm în legătură de cont curent cu banca la care facem reescont, atunci pe baza calculațiunii primite facem următoarea trecere în Primanota:

2 Debitori

la *Reescont*

Banca X

pentru valoarea netă a cambiilor reescont.

conf. nota K

Interese de escont

pentru 5% discount la cambiile de sus . . . K

sau, ceea ce este egal, desfacem articolul acesta compus în 2 articole simple:

Banca X

la *Reescont*

pentru cambii reescont. (introducem suma

nediscontată) K

și *Interese de escont*

la Banca X...

pentru 5% discount conform notei . . . K

Dacă primim o sumă oare-care a bonului nostru din reescont în număr, o trecem separat în debitul registrului Cassa:

la Banca X...

pentru suma primită în număr K

Unele bănci mai mici nu folosesc Primanota, ci trec toate afacerile, afară de articolele de încheiere, prin Cassa. O atare bancă după primirea socotelei despre cambiile trimise în reescont, dacă a primit contravaloarea în număr, va trece în debitul casei:

la *Reescont*

pentru cambii reescont. la banca X. (suma

nediscontată) K

și în creditul cassei

per *Interese de escont*

pentru 5% interese de reescont conf. notei K.....
dacă însă are cont curent, care se creditează cu va-
luta cambiilor reescontate, va trece în debitul cassei:

la *Reescont*

pentru cambii reescont. (suma nediscontată) K.....
în credit:

per *Banca X...*

pentru val. camb. reescont. (suma netă) . K.....

și per *Interese de escont*

5% discount conf. notei K.....

Prin aceste treceri starea cassei nu s'a alterat,
fiind introdusă atât în debit cât și în credit aceeași
sumă, dar s'a efectuat creditarea contului Reescont și
debitarea băncii X....

În conformitate cu aceste articole trebuie să avem
și în Maestru un C° Reescont, în care ținem evidență
generală despre cambiile reescontate și despre cele
rescumpărate, și un alt C° Escont pentru cambiile
escontate de noi și achitate.

Escontul la încheierea anuală face parte din ac-
tive, reescontul din pasive. Escontul și reescontul s'ar
puté cumula într'un singur C° Escont, dar această
contragere trebuie combătută, căci prin aceasta ne
lipsim de o evidență generală despre starea fiecăruia
din aceste conturi.

Pe baza evidenții reescontului estragem după
scadență toate cambiile, ce avem să le rescumpărăm,
și anume separat pentru fiecare bancă și pe un timp
mai lung, d. e. la finea unei luni pentru luna viitoare,
ca să ne scim orienta cu privire la valoarea cambiilor,
ce avem de acoperit în luna întreagă.

Considerând că de regulă reescontăm cambii cu
scadență mai lungă decât o lună, rar vom veni în po-
ziție de a mai face aci rectificări.

După acest estras, dacă stăm în relațiuni de
cont, facem la începutul lunii un articol în Primanota
(Jurnal), în care specificăm, după bănci și la fiecare
după scadențe, toate cambiile ce avem să le achităm
în decursul lunii întregi, anume debităm C° Reescont
pentru ele și credităm banca respectivă, d. e.

Reescont

la *Banca X.*

pentru 3 acceptate rescum-
păr. per 1 crt. K. 1500—

pentru 7 acceptate rescum-
păr. per. 15 crt. „ 9000—

pentru 1 acceptat rescum-
păr. per. 22 crt. „ 2000— K. 12,500—

la *Banca Y.*

pentru etc. „ 42,000.— K. 54,500—

Însemnarea scadenței cambiilor în Primanota
este de lipsă pentru Saldo Conti (Cartea Conturilor
Curente).

Cambiile de rescumpărat dela bănci, la cari
n'avem cont-curent, dacă le plătim cu numărar, le
trecem din cas în cas printr'un articol separat direct
în creditul Cassei.

per *Reescont*

pentru cambii rescumpărate dela banca X.. K.....

De câte-ori achităm o scadență, este bine, și se
pretinde chiar, să trimitem o consemnare a tuturor
cambiilor după: sumă, scadență și acceptant.

Este de sine înțeles, că totdeauna ne vom îngriji,
ca să avem acoperire la banca respectivă pentru cam-
biile, ce achităm.

Sub nici o împrejurare să nu cerem polițe, pen-
tru cari n'am trimis acoperire, căci și dacă ni s'ar
satisface odată cererea, ni s'ar sdruncina creditul și
ne-am puté aștepta la urcarea etalonului în reescont.

De asemenea reescontul nu trebuie privit ca un
mijloc ordinar pentru estinderea afacerilor, ci mai
mult pentru satisfacerea unor trebuințe extraordinare
și urgente ale întreprinderii. În contra acestui prin-
cipiu greșesc multe din băncile noastre, și urmarea
este, că sunt în continuă calamitate de bani. Mai ales
nu sunt în stare a-și acoperi scadențele cu numărar,
ci, ca și un client slab, prolongesc datoria dela o
scadență la alta.

Se înțelege de sine, că această împrejurare este
deciziătoare pentru institutele mari la acordarea cre-
ditelor; ele se vor ține foarte rezervate față cu ase-
menea clienți, și le vor calcula totdeauna un procent
mai urcat în reescont; astfel un institut mai mic, dar
condus cu pricepere, va avé oferte de reescont în
condițiuni mult mai avantajoase.

Băncile, cari reescontează, trebuie să-și dea
seamă de angajamentele ce iau, și să caute a in-
troduce ca regulă *rescumpărarea scadențelor cu numărar*.
Dacă o bancă are credit pe aceeași piață, d. e. în capi-
tală la mai multe bănci, să-și întocmească lucrurile astfel
ca să nu se grămădească scadențele pe aceleași zile,
ci să poată folosi în cas de lipsă pentru plata sca-
dențelor dela o bancă, creditul ce-l are la cealaltă.
Prin această procedură va puté corespunde obligă-
mintelor sale fără multă încordare și nu va suferi
nici creditul ei.

Despre reescontul la banca austro-ungară ne re-
servăm a vorbi de altă dată.

—II.

Asociarea economică.

Cu cât sunt mai dezvoltate industria și comer-
ciul unui stat, cu atât mai variate și mai perfecte
forme ia în statul acela *asociarea economică*. Ade-
vărul acesta îl confirmă istoria, care dovedește și
aceea, că asociarea economică a fost, în toate tim-
purile și în tot locul, cel mai puternic factor al des-
voltării economice, un factor care a promovat inte-
resele economice totdeauna cu mult mai bine, decât
cum au servit asociările politice și sociale tendințele
în al căror interes au fost create. Ba putem merge
âncă și mai departe, și putem afirma cu toată hotă-
rirea, că ideea de asociare s'a născut în prima linie
din interese de ordine economică, cu alte cuvinte, că

nu interese politice sau sociale, ci interese economice au îndemnat omenirea, încă din timpurile cele mai vechi, a se asocia, ca cu puteri unite să-și realizeze scopurile economice.

Spre a înțelege lucrul acesta, și spre a pute apleta pe deplin avantajile asocierii economice, vom arunca o scurtă privire asupra istoriei asocierii și asupra dezvoltării acesteia, și ne vom opri apoi la întreprinderile societare de astăzi.

Asociațiunea își are originea fără îndoială în *viața familiară*, iar că crearea familiei, respective conviețuirea părinților, copiilor și nepoților s'a făcut mai cu seamă din interese economice, este de prisos să se mai dovedească. Părinții aveau necesitate de brațele de muncă ale copiilor, copiii de consiliile părinților, și ambii de aceea, ca cu puteri unite să-și apere avutul contra lăcomiei altora. Membrii familiei deci au rămas la oaltă, averea lor formă avere comună, și cu timpul membrii familiei s'au sporit atât de mult, încât au format un trib (neam), cu care începe *asociațiunea comunală*, viața comunală. În timpurile străvechi, ce este drept, nu aflăm o viață comunală în sens modern, căci popoarele nomade nu s'au așezat nicăiri în mod permanent; dar organizațiunea triburilor, conducerea lor patriarhială, sunt tipuri foarte pronunțate ale vieții comunale moderne. Avere comună au avut deja și aceste comune străvechi, și anume pășune comună, loc de vânat și pescuit comun, cari toate se foloseau și apărau în comun. Mai târziu, când dezvoltarea agriculturii a necesitat pe oameni să-și susțină locuințe stabile, comunele au devenit asociațiuni puternice. Roma, Carthago și alte multe colonii antice au fost la început, mult timp, simple comune, cari au devenit state cu mult mai târziu prin războaie de cucerire și coalițiuni voluntare. Iar în evul mediu centrul activității economice au fost comunele mai mari și orașele; acestea au dezvoltat industria și comerțul, au câștigat adeseori cu bani scumpi, privilegiile extinse, și este știut că multe orașe dispuneau de avere publică foarte mare, din care contribuiau — constrinse ori de bună voie — cu sume considerabile pentru acoperirea necesităților statului.

Din asociațiunea comunală s'a dezvoltat *asociațiunea de stat* și o icoană fidelă a acestui proces de dezvoltare ne oferă istoria Romei. Dar asociațiunea de stat a fost dela început și până în timpul mai nou deja mai puțin economică (adecă și-a pierdut natura unei asociațiuni economice), deși nu se poate nega, că unele state, d. ex. Anglia, au pus dela început mare pond pe promovarea intereselor economice comune. Cu toate acestea în viața de stat au prevalat mai cu seamă tendințele de potestate și interesele economice ale statului au venit adeseori în opoziție cu interesele economice ale cetățenilor. Statul, resp. cei dela putere, au introdus de multe ori un banditism formal, jefuiau pe cetățeni, prin usurparea dreptului de a acorda privilegiile, parte suprimau activitatea economică privată, parte creau monopoluri în favorul

unora și în sarcina majorității cetățenilor. Numai în timpul din urmă vedem statele moderne figurând ca factori economici folositori, deși nici ați nu putem dice, că statul are în vedere totdeauna numai bunăstarea cetățenilor și că nu ar crea și astfel de instituțiuni și nu ar iniția și astfel de întreprinderi, cari servesc, în detrimentul binelui public, exclusiv interesele lui de putere.

Asociațiunea familiară, comunală și de stat, se poate numi *asociațiune forțată*, fiind oamenii constrinși, la început de necesitate, iar mai târziu de legi pozitive, de a participa la ele și a se supune legilor sau dispozițiilor lor, chiar și în cas când acestea le erau oneroase. Impregiurarea că regulile resp. legile asociațiunilor forțate, nu au fost totdeauna în conformitate cu dorințele și cerințele particularilor, că prin acelea nu numai că nu s'au promovat de-ajuns nisuițele de câștig ale unora, ci din contră nisuițele acestea adeseori s'au paralisat, în fine că inițiativei și activității singuraticilor nu s'a dat terenul recerut, a dat dezvoltare *asociațiunilor voluntare (benevole)*. De observat este, că aci se tractează numai de asociațiunile economice și că societățile politice, confesionale și sociale, — permise și nepermise — cad în afară de cadrul acestor cercetări. Asociațiunea economică s'a mai dezvoltat afară de cauzele amintite și din acel motiv, că mai de mult realizarea de scopuri mari economice întâmpina deoparte greutăți cu mult mai mari decât în zilele noastre, iar de altă parte siguranța publică încă preținea asocierea mai multora, nu numai pentru finanțarea întreprinderilor, ci și pentru conservarea și apărarea bunurilor câștigate.

Forma cea mai primitivă a asociațiunilor benevole a avut fără îndoială natura societăților în comandită de astăzi; adecă societarii nu contribuiau cu sume egale la întreprindere, și de sine înțeles, nici nu participau în măsură egală la câștig; ba au fost și astfel de societarii, cari puneau în serviciul societății numai cunoscințele, munca sau influința lor. Astfel de societăți de comercianți au existat deja pe timpul Romanilor și comerțul internațional din evul mediu a fost purtat asemenea de astfel de societăți. La asociațiunile acestea capitalul și munca au fost factori egali, și numai mai târziu s'a dezvoltat *asociațiunea de capitaluri*, la care individul a luat un rol secundar, rolul principal fiind al capitalului.

Cea mai veche și mai răspândită formă a asociațiunilor de capitaluri este *societatea pe acțiuni*. Unii consideră ca străbună a societăților pe acțiuni, societățile romane, (*societates vectigalium publicanorum*, auri, argenti fodinarum, salinarum), dar aceștia se înșală; pentru-că averea acelor societăți nu se compunea din contribuțiile singuraticilor, și fiind-că contractul pe bază căruia se întemeiau societățile acelea, regula relațiunea de drept a membrilor între sine, pe când contractul (statutele) societăților pe acțiuni normează relațiunea de drept ale membrilor față de societate, și viceversa a acesteia față de membrii. Cea dintâi

societate pe acțiuni, propriu zisă, s'a întemeiat la 1407, în *Genova* sub firma „Banca di St.-Giorgio“ și anume astfel, că statul a cedat creditorilor genuezi, drept acoperire a pretensiunilor lor, anumite venituri ale sale. Pentru administrarea acestor bunuri, creditorii au creat o societate, dar veniturile nu le-au împărțit, ci le au întrebuițat pentru fondarea unei bănci de giro și credit, care a existat până la 1799. După modelul acesteia s'au fondat apoi în statele europene diferitele bănci de giro, de credit, de deposit și de emisiune, în organizațiunea cărora, forma societăților pe acțiuni câștigă din ce în ce mai mult teren. În curând forma societăților pe acțiuni a fost întrebuițată nu numai pentru întreprinderi de natură financiară, ci și pentru crearea de altfel de întreprinderi mari comerciale. La 1602 se fondă în Olanda „Societatea olandeză-estică“, apoi la 1721 în Germania „Societatea comercială asiatică“, cari fură investite din partea guvernelor respective cu mari privilegii. De notat este, că aceste societăți pe acțiuni, precum și altele de felul lor, au servit interesele comerciale ale statului, și pe terenul acesta au realizat probleme, a căror îndeplinire ar fi fost de datorința statului. Este fapt în general recunoscut, că numeroasele societăți pe acțiuni au îndeplinit misiuni de cea mai mare importanță. Ele au în prima linie meritul de a fi concentrat pentru realizarea de scopuri economice micile capitaluri, cari mai înainte zăceau risipite și nefructificate; de a fi curmat domnia usurăriei, de a fi pus stavilă nisuițelor de monopolizare a capitaliștilor mari; societățile pe acțiuni au făcut posibilă exploatarea invențiunilor moderne, au dezvoltat în măsură însemnată industria, au ridicat la înflorire comerțul internațional și bunăstarea materială a milioanele de oameni, cari și-au plasat capitalurile în acțiuni producătoare de interese mari. Steaua societăților pe acțiuni nici astăzi n'a apus, cu toate-că ici coala s'au ivit abusuri, din contră strălucеște viu, astfel că societățile pe acțiuni sunt și astăzi în lumea întreagă cea mai populară formă a asociațiunilor economice benevole.

Alătura, ba chiar înaintea societăților pe acțiuni s'au dezvoltat *societățile miniere* (montanistice), tot ca forme de asociațiuni economice, cu deosebirea, că pe când societățile pe acțiuni s'au întemeiat totdeauna de bună voie, pe atunci societățile miniere s'au creat de cele mai multe-ori din necesitate. Montanistica este o ocupațiune foarte veche a oamenilor, dar în privința aceasta domnitorii usurpară încă de prin secolul XII drepturile particularilor, rezervându-și dreptul de a concesiona scrutarea și exploatarea metalelor. Astfel de concesiuni puteau obține numai interpretători, cari aveau merite extraordinare sau bani foarte mulți, spre a pute plăti bine prețul concesiunii. Dar ori cum se făcea lucrul acesta, concesiunea se libera, de regulă, numai la persoane fizice, astfel că montanistica era la început totdeauna întreprindere particulară, și minele proprietate privată. Concesionarul

însă de multe ori nu era în stare a exploata minele cu mijloacele sale proprii, căci sau îi lipseau capitalurile necesare sau nu avea cunoștințele de specialitate necesare. Iși căuta deci companioni, cărora le asigura o parte anumită din câștigul curat al întreprinderii. În alte cazuri concesionarul exploata el însuși mina și după moartea sa, dreptul de proprietate trecea asupra erediilor săi legali; dar fiind-că mina nu se putea împărți între moștenitori, ea rămânea proprietate comună a acestora, participând la câștig fiecare în proporțiune cu partea sa de moștenire. În cursul timpurilor, și după decedarea mai multor proprietari, numărul societăților crescă atât de mult, încât părțile originale se divizară, și la fine membrii societății miniere primesc numai $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ ba chiar $\frac{1}{100}$ parte a cotei originale. Prin urmare forma aceasta de asociațiune s'a dovedit peste tot ca nepractică și în timpul din urmă s'a validat și pe terenul montanistice tot mai mult forma societăților pe acțiuni, adoptată încetul cu încetul și din partea societăților miniere vechi.

De încheiere trebuie să mai amintim despre cea mai nouă formă de asociațiuni, anume despre *asociațiunile de credit, de consum, etc.* întemeiate pe base contrare societăților pe acțiuni, căci pe când acestea din urmă sunt curate asociațiuni de capitaluri, pe atunci cele dintâi sunt asociațiuni de indiviți, cari se asociază sau cel puțin ar trebui să se asocieze, cu scop de a purta, cu puteri unite, o economie comună; de aceea la asociațiuni nici nu este vorbă de dividendă, căci aci folosul asociației nu consistă în venitul capitalului, ci în avantajile, ce se pot realiza prin concentrarea forțelor. Astfel membrii asociațiunilor de credit au folosul, că pot ridica din cassa asociațiunii lor împrumuturi cu interese mai mici; membrii asociațiunilor de consum se bucură de avantajile, ce le oferă cumpărarea în mare (en gros, cu toptanul) a articolelor de consumațiune; iar membrii asociațiunilor de valorisare au avantajul că-și pot vinde produsele în mare (en gros) cu prețuri mai favorabile, etc. Cu toate acestea s'a observat că asociațiunile încă tind a deveni asociațiuni de capitaluri, se nisuesc a realiza câștiguri anuale, distribuiesc membrilor dividendă și partea fundamentală (misa) de fapt, nu este altceva decât acțiune, de care se deosebesce numai prin aceea că se poate anunța (abdice).

În modul arătat s'a format, și în stadiul acesta se află astăzi asociațiunea economică, care, am pute dice, acum își trăesce epoca de dezvoltare. Din motivul acesta este mai mult decât sigur, că spiritul invențios al oamenilor va crea noue forme de asociațiuni, dar acestea cu greu vor pute supraviețui forma cea mai perfectă a asociațiunilor: *societățile pe acțiuni*.

Trad. după „M. P.“ de Cp.

JURISDICȚIUNE.

Deciuni curiale.

Mărfuri defectuoase. Imprejurarea, că s'a vândut o marfă sub denotațiunea de marfă defectuoasă, încă nu liberează pe vîndător de responsabilitate pentru acele defecte ale mărfurilor, cari la examinare nu s'au putut observa imediat; pentru că în cazul acesta vîndătorul ar fi trebuit să indice cumpărătorului toate defectele mărfii.

(Curia reg., Nr. 1301/899)

AFACERI DE IMPOSITE.

Competința de timbru la transcrierea acțiunilor. În sensul legii de timbre și competențe instituite de bani sunt obligate a plăti după fiecare acțiune transcrisă competența de timbru după scala II, și anume sau în număr pe baza unor consemnări lunare, sau în natură, lipind cu ocaziunea transcrierii timbrele recerute pe acțiunea transcrisă.

Direcțiunea financiară din X, aflând, că unele societăți pe acțiuni, interpretând fals dispozițiunile relative ale legii, plăteau competența de timbru nu după valoarea efectivă, ce o au acțiunile pe timpul transcrierii, resp. după prețul de cumpărare, ci după valoarea nominală a acțiunilor, — a ordonat cercetare, rezultatul căreia a fost, că a luat repert la toate transcrierile făcute în 5 ani premergători, luând de basă prețul (valoarea) acțiunilor arătate în „Magyar Compass“.

Contra pedepsei simple prescrise pe baza acestui repert și a pedepsei duble dictate în sensul § 103 a legii de timbre, societățile respective au înaintat recurs, care s'a respins din partea direcțiunii financiare, aprobându-se pedepsele prescrise de percepător.

Institutele interesate au înaintat recurs și contra hotărîrii instanței a doua, la judecătoria administrativă, cerînd ștergerea competenței; și anume au excepționat prețul efectiv al acțiunilor din cestiune, sub cuvînt că a apărut într'un organ neoficial al unei întreprinderi particulare, că datele arătate sunt lipsite de basă reală și preste tot nu sunt autentice, — mai departe că chiar admitînd valoarea luată de basă, repert nici în cazul acesta nu se poate lua, fiind-că în sensul § 89 al legii de timbre, punct a) competența de timbru, după scala II, este a se computa numai dacă se liberează acțiuni noi.

Judecătoria administrativă a adus în chestiunea aceasta, sub Nr. 3482/99, următoarea hotărîre:

Judecătoria administrativă admite în parte recursul, și competența de fl. 36·27 o reduce la fl. 8·06 = Cor. 16·12, iar amenda de fl. 16·31 = Cor. 32·64 ordonează a se șterge.

Motive: Competința după scala II dela acțiunile transcrise, este a se plăti în sensul § 89 al legii de competență, alinea ultimă, după valoarea ce o au acțiunile pe timpul transcrierei.

La institutul N s'au făcut în anul 1894, 83; în anul 1895, 8; în anul 1896, 7 și în anul 1897, 19, în total deci 117 transcrieri de acțiuni, după cari s'a plătit competența de câte 32 cr. dela valoarea nominală de fl. 100.

Din motivul acesta cu ocaziunea revisiunii dela 23 Martie 1898 s'a luat repert și fiind-că valoarea efectivă a acțiunilor a fost în cei 4 ani preste fl. 100 și astfel trebuia să se plătească competența de câte

63 cr., și nu numai de 32 cr., în sarcina institutului N. s'a prescris o competență de fl. 36·27 și o amendă de fl. 16·32. Nici în repert și nici în decisiul aprobător al direcțiunii financiare nu se cuprind indicii cât de neînsemnate, că prețul efectiv al acțiunilor ar fi fost de fapt preste fl. 100 și referitor la aceasta chestiune s'au procurat dovezi numai după înaintarea recursului contra instanței a doua.

Aceste date ulterior câștigate, în special fasiunile vîndătorilor luate la protocol și raportul oficios al primariului orașenesc, dovedesc că în anii 1894 și 1895 prețul efectiv al acțiunilor de sub întrebare n'a fost preste fl. 100; prețul lor a trecut preste fl. 100 numai în 1896 și 1897 și a ajuns până la fl. 150. Prin urmare competența se poate computa cu 63 cr. în loc de 32 cr. numai la cele 7 transcrieri efectuate în 1896 și la cele 19 din 1897, va să dică în total în 26 cazuri; astfel diferența este numai de fl. 8·06, la care sumă a trebuit redusă competența. Amenda de fl. 16·32 a trebuit întreagă ștearsă, fiind-că acțiunile băncii N., nefiind cotate la bursă, ele sunt a se computa, conform § 70 al legii de competență, în valoarea lor nominală până atunci, până când prin o prețuire a autorităților locale, prețul lor nu se va fi fixat într'o sumă mai mare, și fiind-că prin faptul că a plătit competența după valoarea nominală a acțiunilor, institutul N., n'a comis o întrelăsare punibilă.

Din această hotărîre principială rezultă cât se poate de clar învățătura: că competența de timbru după scala II, este a se plăti totdeauna dela prețul de cumpărare, prețul efectiv al acțiunilor, fără considerare dacă s'a liberat titli noi sau nu; — mai departe, că amendă se poate dicta, în cas de întrelăsări, numai după ce prețul acțiunilor s'a statorit prin autoritățile locale, — în fine, că competența de timbru provenită din astfel de întrelăsări este a se pretinde în prima linie dela institutul respectiv și nu dela acționar.

după „M. P.“ de Cp.

*

Ștergerea competenței în cas de resiliare a contractului. Competința măsurată după afaceri de drept referitoare la transcrierea de imobili, este a se șterge, resp. restitui, conform § 90 al legii de competență, în cas când contractul încheiat se resiliează cu invoirea ambilor contractanți, încă înainte de executare sau de înscriere în cartea funduară.

Prin urmare ștergerea competenței este pendentă de neexecutarea (neîndeplinirea) contractului, sau de condițiunea ca să nu se fi făcut vre-o înscriere în cartea funduară. Sub executarea contractului se înțelege luarea în posesiune; deci ștergerea competenței nu are loc atunci, când cumpărătorul a luat imobilul în posesiune, l-a folosit, a beneficiat de el sau când și-a intabulat asupra lui dreptul de proprietate.

În lege se folosește expresiunea „înscriere“ („bejegyzés“), înțelesul căreia a format obiect de discuțiune.

Au obvenit adecă cazuri în cari cumpărătorul și-a prenotat numai dreptul de proprietate, dar după prenotare a resiliat (desfăcut) contractul. Prin prenotare, cum se scie nu se câștigă drepturi, ci aceea trebuie mai întâiu justificată; prenotarea devine intabulare definitivă numai după justificare, deci dreptul de proprietate încă se câștigă numai după justificare. Prenotarea are numai scopul de a asigura prioritatea (întăietatea) și de a împedea, ca alte a treia persoane să poată câștiga asupra imobilului drept de proprietate.

Autoritățile financiare au refuzat ștergerea competenței chiar și în cazul acela, când dreptul de proprietate a fost prenotat numai, fără însă a fi devenit intabulare definitivă. Întrebare era, așadar, dacă sub cuvântul „însciere“ („bejegyzés“) folosit în lege, este a se înțelege și prenotarea sau exclusiv numai intabularea definitivă.

Chestiunea s'a mai complicat și prin aceea, că conform § 16 al legii de competență, punct c), în ce privește competența, prenotarea este identică cu intabularea.

Dispozițiunea aceasta a apărut la aparență punct de vedere al autorităților financiare.

Judecătoria administrativă însă a fost în direcțiunea aceasta mai liberală și a pătruns mai bine firea lucrului, enunțând prin deciziunea sa Nr. 13/900 că în cas de resiliere a contractului, competența este a se șterge și atunci, când dreptul de proprietate s'a prenotat asupra imobilului, dar mai târziu s'a șters, fără a fi devenit intabulare definitivă. *

Competința de timbru se prescrie chiar și în cas, când recursul înaintat intra dominium nu se resoalvă în timp de 5 ani.

(Jud. adm. Nr. 3536/898).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Ianuarie 1901.

Situațiunea politică se pare a fi mai favorabilă. În China s'au început cel puțin pertractările de pace, deși discuțiunea între Waldersee și Li-Hung-Tschang se mărginește mai la formalități. Mai echivocă se pare a fi însă situațiunea din Transvaal. Unii sunt de părere, că Buri și-au concentrat restul de forțe în colonia Cap, pentru a face ultima încercare de rezistență, dar mai prevalentă este opiniunea, că pe Englezi îi așteaptă încă pericole serioase.

Publicul din Austria este preocupat cu totul de alegeri, al căror rezultat este deja cunoscut, dar totuși nici pe departe nu se poate prevedea ce curs vor lua lucrurile în viitoarea sesiune parlamentară.

Têrgul monetar s'a dezvoltat până acuma în mod normal. Cu esceptiunea London-ului, toate piețele sunt abundente în monetă. În Germania emisiunile sunt la ordinea zilei. Orașele imitează Statele. Imprumul nou German, ce va ajunge în têrg în luna viitoare, se evaluează la suma de 350 mil. Marce și se speră ca aceste efecte se vor plasa în țeară și nu în London sau New-York, după cum signalisaze o foaie americană. La Bursa din New-York se menține încă mișcarea de hausse, și anume în valori de fer, și această împrejurare au folosit-o cei din London pentru a se degaja de titlii americani.

Lipsa de afaceri la bursa din Viena încă tot dăinuște. — Directoriul Bancii autro-ungare se va ocupa pe la începutul lunii viitoare cu bilanțul anului expirat, precum și cu chestiunea etalonului oficial, care din cauza urcării scontului în London probabil nu se va reduce.

AGRICULTURĂ.

Prețul bucatelor.

Chestiunea scăderii prețului bucatelor, care atinge atât de aproape toate relațiunile economice din țeară, este obiectul unui articol publicat de curând în fruntea lui „P. Ll“, care — credem — că cu toată tendența sa mercantilistă va fi de interes și pentru cercurile cetitorilor nostri. Dăm deci părțile mai esențiale ale acestui articol în următorul extras:

Agricultura Ungariei suferă din cauza prețului scăzut al cerealelor și toate mijloacele și căile ce au fost propuse până acum din partea agricultorilor pentru înlăturarea acestei calamități, s'au dovedit nepotrivite. Prețul bucatelor dă înderēt — incet dar continuu. — Inzadar o parte a agricultorilor bine situați își rezervă marfa, împuținând astfel oferta, înzadar se indică mereu trebuințele enorme ale provinciilor austriace, cari se pot acoperi absolut numai din Ungaria, totuși prețurile scad, și agricultura, slăbită prin doi ani răi, nici în urma recoltei nefavorabile din anul trecut nu-și poate elupta pentru cuantul mai mic o despăgubire în prețuri mai ridicate.

Afară de vămurile urcate protecționiste, agrarii și-au eluptat ridicarea comerțului de făină, și totuși prețul bucatelor scade. Cari sunt cauzele acestei aparițiuni?

Vama protecționistă și-a luat începutul înainte cu abia 20 de ani în Germania. În anul 1880 principele Bismarck nu ținea că prețul de atunci al bucatelor ar fi fost prea mic, totuși se temea de invasiunea bucatelor străine, și anume de expansiunea concurenței americane, și a introdus vămuri urcate. Căncelarul socotea, că agricultorii germani vor pute deface în chipul acesta toate bucatele, cari și de altfel nu satisfăceau consumul german, cu preț mai bun decât în luptă cu concurența externă. Socoteala aceasta s'a dovedit greșită. Prețul bucatelor germane nu s'a urcat, ci în urma acestei măsuri a scăzut prețul bucatelor din țările exportatoare în Germania, pentru-că acestora li s'a restrins terenul de desfacere și au trebuit să caute pentru mărfurile lor alte piețe. Tarifa vamală pentru anii 1880—1884 în Germania s'a ridicat dela 1 marcă pentru 100 kgr. grâu și seară la 3 marce, pentru că se credea, că vama ar fi prea mică. Tocmai astfel a procedat și Franța, care de asemenea și-a închis granițele cu vămuri; și tot așa și Austria și Ungaria. Atunci s'au început disputele, că pentru cine sunt împovărătoare vămurile, pentru consumenții țării importatoare sau pentru agricultorii țerilor exportatoare.

Disputa a fost de prisos. Prețurile au scăzut, pentru-că țările exportatoare împedecate în comerțul liber, s'au aruncat cu vehemență potențată asupra Angliei, care înțeleaptă fiind, și-a ținut granițele în continuu deschise, și solicitată de întreagă lumea, a putut să dicteze prețurile, și anume să dicteze prețuri scăzute.

Ce s'a întâmplat acum în țările exportatoare și în cele importatoare? Cele d'ântăiu au trebuit să se gătească de luptă, stăruiind a-și forma o producțiune mai intensivă, și suplinind prețul mic prin un cuant mai mare de bucate. Țările importatoare au cercat să se apere prin urcarea repetită a vămurilor contra invasiunii mai departe a bucatelor ce au devenit mult mai ieftine. Agricultorii calculau că, în urma vămurilor tot mai mult urcate, producțiunea lor va trebui să fie cumpărată de compatrioți; dar s'au înșelat. Terenul restrâns de desfacere a cauzat o scădere mai departe a prețurilor, Anglia a cumpărat neîntrerupt

liber și mai ieftin, și în decurs de ani îndelungați a economisat miliarde.

Desvoltarea lucrurilor în felul acesta a fost de tot naturală. Când e producțiune normală, oferta e cu atât mai grăbită cu cât piața se arată mai limitată la primire și cu atât mai ușor se poate prevedea consumul, cu cât piața este mai liberă, cu atât impresiunea ofertei are să fie mai mică și cu atât mai mult se întesce cererea.... Cu prilejul recoltelor neindestulitoare tocmai deuseul redus este cauza, că prețurile se urcă în mod anormal, pentru-că atunci în regiunea închisă prin vămuri de protecțiune, cererea se urcă repentin așa de tare, încât oferta se dovedește cu mult prea mică. Temeinicia acestei afirmări s'a dovedit în anul 1897, în care după 6 recolte bogate, cea dintâie recoltă slabă a făcut să se ridice prețurile departe peste 100 procente.

Acum să vedem în ce mod s'a format starea actuală. Germania și Franția au vădit că este în avantajul agricultorilor lor dacă oferta este mai mică. Aceasta era să se ajungă, stăruiind ca țeara să fie ușorată prin un export favorizat. Pentru fiecare cuant de făină exportată a fost bonificată vama, care era să se plătească la importarea grâului trebuincios spre acest scop; și întocmai ca un ventil, care apără de exploziune un cazan tare inferbentat, s'a demolit în modul acesta pericolul ofertei de tot prea mare. Și Austria și Ungaria au făcut astfel, introducând comerțul de făină, și apăsarea bucatelor străine a devenit nu numai mai puțin simțită, ci și industria morăritului, anume a morilor mari, a câștigat prin aceasta. Pe când însă Germania și Franția — spre folosul lor — au conservat această politică, la noi comunicațiunea pentru măcinat a fost sistată. Agricultorii nostri nu trag nici un folos din impregiurarea, că grâul terilor balcanice, în loc de a-și fi luat calea către noi, se vinde în țările vestice unde se și macină. Odinioară aveam folosul resplatei pentru măcinat și agricultura avé făină roșie, țărițe ș. a. rămășițe ieftine.

După-ce însă comunicațiunea pentru măcinat a fost sistată, și prețurile scad tot mai mult, trebuie să ne punem întrebarea, pentru-ce se întâmplă aceasta? Pentru-că am împedecat comerțul liber și pentru-că singurul nostru cumpărător, Austria, recunoaște destul de clar, că noi suntem avisați exclusiv la consumul ei. Dacă ar observa dincolo, că îndreptarea noastră către alte țeri e liberă, ar da și ei prețuri mai bune. Aceasta s'ar vedea reactivând comerțul de făină. Țările balcanice — natural — astfel nu ar mai fi avisate exclusiv la grația Belgiei și Angliei. Ungaria ar desface bucatele aduse din țările balcanice iar în acele, dar în formă de făină, și nu în stare brută ca până'acum. Noi ne-am putea vinde făinurile noastre fine pe prețuri mai bune în vest și nu am fi constrinși a le vinde pe prețuri de nimica în Austria. Având morile noastre deuseuri mai bune și pentru făinurile lor fine prețuri mai favorabile, grâul ungar încă s'ar întrebuița și căuta în cantități mai mari. Această cerere însă natural ne-ar aduce prețuri mai ridicate pentru bucatele noastre, pentru-că consumenții austriaci ar recunoaște foarte îngrabă superioritatea morilor noastre, și ar concura pentru produsele brute.

Alții mai cred că și alte impregiurări sunt cauza scăderii prețurilor. Totuși numai comerțul liber va aduce prețurile cele adevărate. Deci trebuie să vină timpul, în care pretutindenea să se lase drum liber articolelor celor mai importante pentru nutriră omului; atunci și agriculturii i-se va resplăti munca.

*

Producțiunea de miere și ceară în Ungaria în 1899. Stupi în coșnițe mobile au fost în întreaga țeară 212,191, în coșnițe obicinuite (de sistem vechiu) 447,899. S'au recoltat 33,518 măji metrice miere în preț de 2.815,512 cor. (84 cor. de maja metrică). Ceară s'a recoltat 2,319 m. m. în preț de 463.800 cor. O coșniță a dat în termin mediu 5·08 kgr. miere și 0·35 kgr. ceară. În 1891 erau stupi în coșnițe mobile 107,865, în coșnițe obicinuite 356,875, s'au recoltat 20,519 m. m. miere în preț de 1.231,140 cor., ceară 1,299 m. m. în preț de 259,800 cor.; o coșniță a dat 4·42 kgr. miere și 0·28 kgr. ceară.

Deci în timp de 8 ani s'a făcut un progres frumos pe terenul stupăritului. Numărul stupilor în coșnițe mobile a crescut la 104,326 (aproape s'a duplicat), numărul stupilor în coșnițe obicinuite încă s'a ridicat la 91,024, miere s'a produs mai multă cu 12,999 m. m. a cărei valoare s'a ridicat cu 1,584,372 cor., ceară de asemenea s'a produs cu 1,020 m. m. mai multă, a cărei valoare s'a ridicat cu 204,000 cor.; chiar și singuraticii stupi au dat recoltă mai bună, și anume un plus de 0·66 kgr. la miere și 0·07 la ceară, ceea ce fără îndoială este a se atribui înmulțirii stupilor în coșnițe mobile, de sistem rațional.

Dintre toate comitatele, în privința stupăritului comitatul Torontalului ocupă locul prim. În 297 comune ale acestui comitat au fost 34,557 coșnițe mobile, 6,016 coșnițe obicinuite, s'au produs 2,016 m. m. de miere și 97 m. m. de ceară în preț de 188,744 coroane.

În Ardeal stupăritul este mai înaintat în comitatele: Cojocna, Murăș-Turda, Târnava mare, Bistrița-Năsăud și Solnoc-Dobăca.

Export bulgar de galite în Ungaria. Căutarea urcată a ouălor și galitelor în străinătate a înduplecat o mulțime de agricultori din Bulgaria a da mai multă atențiune cultivării de galite. În ultimele zile ale lunii Noembre au sosit în Ungaria pentru export 1000 de găște vii. Prețul acelor a fost de 2·80 franci pro păreche, loco Vidin.

COMERCIU.

Import de vin din Italia în 1900. În anul trecut importul de vin pe teritoriul comun de vamă preste *Fiume* a fost de 563 691 măji metrice față cu 877,713 măji m. din 1899, și 937,170 măji m. în 1898. Reducerea importului față de anul 1898 este deci de circa 40%. Asemenea și importul preste Trieste s'a redus esențial, astfel că concurența italiană a slăbit în anul ultim în măsură considerabilă. #

*

Exportul de cărți germane. Intre articolele industriale germane de export, negoțul de cărți ocupă un loc de frunte. Ca și ori-ce obiecte de artă, au și cărțile o valoare ideală, care mărește câștigul material al autorilor și editorilor, iar prin export în străinătate face propagandă pentru cultura germană, întărește și estinde influința germană. În anul 1899 Germania a importat cărți, harte și musicalii în valoare de 22 mil. mărci, și a esportat pentru 70·6 mărci. Deuseurile principale pentru negoțul de cărți german il formează țările cu populațiune numeroasă germană. Astfel în 1899 a esportat Germania în Austro-Ungaria cărți pentru 31 mil. M., în Elveția pentru 8·4 mil. M., în

Rusia pentru 73 mil. M., în Statele Unite americane pentru 54 mil. M., în Britania-mare pentru 43 mil. M. etc. Exportul de cărți germane a luat un mare avânt în anii din urmă. căci a crescut dela 525 mil. M., cât a fost în 1895 la 706 mil. M. în 1899. Acest articol industrial german de export se poate dice, că până acum n'a fost atins de politica comercială, pentru că în toate țările cărțile sunt scutite de vamă, afară de Statele Unite, în cari se plătesce la importul de cărți 25% din valoare ca vamă.

COMUNICAȚIUNE.

Instalațiuni de tracțiune ale căilor ferate ung. de stat. În sensul articolului de lege XXX: 1897 se vor folosi pentru augmentarea și instalațiunea de tracțiuni ale căilor ferate ung. de stat, în periodul dela 1901 până la 1906, K. 5,950.000. În urma ordinațiunii ministrului de comerț, direcțiunea c. fer. de st. a elaborat un program de lucrare unitar, după care se va folosi creditul de sus. Acest elaborat a fost primit de către minister cu acea observare, ca direcțiunea, în cadrul programului de lucrări pentru fiecare an, să facă propunere definitivă cu privire la întrebunțarea singuraticelor rate. #

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Banca austro-ungară.

Biletele de stat de fl. 5 și fl. 50 ce se află încă în circulațiune, se vor revoca la 1 Septembrie a. c., iar biletele cele nouă de Cor. 10 se vor pune în circulațiune la 2 Sept. 1901.

Consiliul general al băncii austro-ungare va prezenta în ședința convocată pe Sâmbătă 19 l. c. st. n. raportul de gestiune și ordinea de zi pentru adunarea generală ordinară ce se va ține la începutul lunii Februarie. În aceeași ședință se va discuta și asupra situației pieței financiare. Dela ședința plenară a consiliului general discountul privat a regresat considerabil, atât în Austro-Ungaria cât și în Germania, și situația băncii austro-ungare s'a ameliorat din nou în mod esențial. Cu toate acestea o reducere a discountului abia se poate aștepta, cât timp banca Angliei se menține la un etalon de 5%. Tocmai acum de altcum cererea de bani s'a mărit ceva la Berlin, unde discountul privat s'a urcat dela 3 $\frac{5}{8}$ până la 3 $\frac{3}{4}$ %. La Viena s'au putut plasa ușor acceptate de bancă de prima ordine cu 4%.

Etalonul de interese pentru lombard al băncii austro-ungare. Reuniunea bursei din Viena s'a adresat băncii austro-ungare cu rugarea, ca aceasta să calculeze și la lombardul tuturor efectelor de stat, austriace și ungurești, etalonul de interese fixat pentru lombardarea rentelor. Până aci pentru alte efecte de stat, afară de rente, etalonul de lombard la banca austro-ungară era normat cu 1 $\frac{1}{2}$ % mai sus, care deosebire între rente și alte efecte de stat, reuniunea bursei nu o găsește justificată. #

„Sentinela”, institut de credit în Satul nou și-a încheiat bilanțul pro 1900 cu un profit net de K 18,409-49. C° bilanț și profit și pierderi al acestui institut se publică între anunțurile acestui număr.

DIN REUNIUNI.

Vechia Asociațiune funebr. rom. din Elisabetinul Timișoarei, care cu lineea an. 1899 avea 4176 membri în 27 filiale și o avere de 96,042 68 fl., în timpul din urmă a trecut prin grele încercări. Anume s'au incuibat și acolo, ca în jurul multor instituțiuni de ale noastre, certele și dorul de resbunare. Aceste au atras amestecul autorităților din Timișoara, cari dela 22 Iulie 1900 au cercetat cu deamăruntul întreg modul de manipulare al averii acestei Asociațiuni. Pe 23 Dec. la 10 oare a fost convocată o adunare generală extraordinară în sala magistratului din Timișoara, pentru-ca să se facă o dare de seamă cu privire la cele constatate în decursul cercetării, și membrii să se declare dacă mai susțin și pe viitor administrația proprie și autonomă a Reuniunii, sau o predau spre administrare autorităților. Adunarea a hotărât unanim că și continuă și în viitor administrația proprie și și-a ales un nou comitet, iar de president a fost reales d. *Constantin Mihailovici*, sub a cărui conducere reuniunea a progresat atât de frumos, încât ați dispune de un capital de peste 200,000 cor.

*
Reun. de înmormântare în Coșteiu (Bănat) se înființează la stăruința preotului Avram Corcea.

CRONICĂ.

Un împrumut al capitalei Bpsta. În cursul acestei luni probabil vor începe pertractările între capitala Budapesta și între institutele de bancă și de credit budapestane, aliate în scopul contractării unui împrumut comunal. În primul rând va trebui să se clarifice chestiunea, că ce fel de tip de împrumut să se aleagă, resp. va fi să se stabilească, dacă capitala să emită și mai departe obligațiuni de 4% sau, luând în considerare referințele schimbate ale pieții de bani, să adopteze un etalon de 4 $\frac{1}{2}$ %. În a doua linie mai rămâne de stabilit și suma ce este a se plasa. Este întrebarea dacă să se plaseze 16 sau 32 milioane coroane. La tot cazul comuna va trebui să ajungă în curând la o hotărâre, ca să poată fi exploatată lichiditatea piețelor de capitaluri, ce de regulă există în primul sfert de an. #

*
Programul agrarilor din Germania, constituit în partid politic, consistă din următoarele puncte: desființarea dărilor de pământ, de case și de meserii; dare de bursă; liberă politică comercială; apărarea populațiunii dela sate în contra cămătarilor prin un credit agricol potrivit; punerea de stavili la dismembrarea din cale afară a posesiunii, și regularea dreptului de moștenire, ca cu chipul acesta agricultorii să fie ținuți mereu în bunăstare; promovarea producțiunii prin instituțiuni de asigurare încontra pagubelor elementare, s. e. grindina, etc.; înființarea magazinelor de bucate din partea statului, înmulțirea asociațiunilor agricole, și cumpărarea direct dela producător.

Unele puncte ale acestui program se execută cu multă stăruință și din partea ministerului nostru de agricultură, și această procedură are să dea negreșit avânt agriculturii și bunăstării economilor noștri.

Contribuabili în Franca. Cei mai impovorați contribuabili în Franca sunt agricultorii, ale căror venituri sunt îngreuiate de stat cu 33 la sută, proprietatea urbană cu 17 la sută, comerțul și industria plătesc 13 la sută, salariile funcționarilor și ale lucrătorilor de tot felul în termen mediu 7 la sută și proprietatea mobilă 4 la sută.

*

Impozitele în China. Pe când locuitorii din toate statele europene sunt impovorați cu mari impozite, Chinezul nu plătește decât 2 franci de cap impozit fiscal. Datoria exterioară a Chinei este numai de 1 miliard și jumătate de franci, adică nici 4 franci de locuitor, iar interesele și amortizațiunea abia fac douăzeci centime de cap.

*

Teritoriul agricol al Franciei a fost clasat de Risler, director al institutului național agronomic. Importantul studiu a fost obiect de discuție în congresul internațional de agricultură, ținut zilele trecute la Paris. Din cele 49 milioane hectare teritoriu agricol al Franciei, aproape 7 milioane ha. de pământ sunt „natural completate“, și conțin ca urmare a originii lor geologice însemnate doze de acid fosforic, de potașe, etc., necesare pentru a produce bune recolte de grâu, de plante de săpat, de trifoiu, și de lucernă. Alte 3 milioane ha. din basinal Senei și din Flandra, cari nu erau „natural completate“, au fost îmbogățite prin o neîntrecută cultură. Din restul de 39 milioane ha. de pământuri incomplete, aproape 3 milioane ha. sunt lipsite de potașe, iar 36 milioane ha. sunt foarte sărace în acid fosforic.

BCU Cluj / Central

ÎNVEȚĂMÎNT

Prelegeri econ. în Tilișca. Reuniunile agricole românești, ori cât ar dori și s'ar strădui ca să ajungă pretutindeni și să țină prelegeri poporului din decile și sutele de comune, cari le aparțin, nu rădesc. Și apoi ce să se întempele cu miile de comune, cari nu aparțin vreunei reuniuni agricole? Oare locuitorii acestor comune să nu aibă mod de a se bucura de razele binefăcătoare ale progresului? Comuna Tilișca din părțile Sibiului ne-a arătat ce ar trebui să se facă acum în timpul iernii în fiecare comună românească. Preoții și învățătorii din această comună au ținut prelegeri populare în toate duminicile din postul crăciunului. Învățătorul I. Bratu a vorbit în Dumineca primă despre „cultura pomilor“, G. P. Păcurariu în Dumineca a doua despre „încungurarea proceselor“, preotul P. Iuga în Dumineca a treia „despre reuniuni“, insistând mai ales asupra băncilor, a reuniunilor de înmormântare, de temperanță și de femei. S'a și înființat în urma însuflețirii produse de această prelegere o reuniune a femeilor din Tilișca. În altă Duminecă a vorbit inv. T. Popovici „despre educațiunea morală a copiilor în familie“ și în fine preotul I. Iosof „despre lux“. Astfel de conducători și luminători ai poporului merită laudă și recunoștință; iar faptele lor trebuie imitate în toate părțile.

*

Școale de agricultură în Ardeal. Se vestește că ministrul ung. de agricultură proiectează pentru acest an înființarea mai multor școale de agricultură în Ardeal.

LITERATURĂ.

„Das Wichtigste aus der Wechselkunde“. Sub acest titlu D. George Römer, contabil la universitatea săsască și profesor la școlile comerciale din Sibiu, a publicat o broșură foarte instructivă, care se ocupă cu dispozițiunile mai esențiale ale legii cambiale, și anume din punct de vedere al trebuințelor vieții practice. Pe 34 pagini 8° D. Römer arată esența cambiei, diferitele ei forme, dispozițiunile legale și usanțele, precum și normele fiscale referitoare la cambii, și apoi dă o serie completă de formulare germane și maghiare pentru diferitele soiuri de cambii. Broșura este întocmită pentru usul școalelor comerciale inferioare și al comercianților și industriașilor particulari. A apărut în editura gremiului comercial din Sibiu și se poate procura prin librăria W. Krafft.

*

„Az Erd. Gazda Tárzanaptára“. Sub acest titlu redactorul revistei „Erdélyi Gazda“ a editat un mic calendar portativ, care afară de partea calendaristică și alte publicațiuni obișnuite în asemenea calendare, cuprinde o serie bogată de instrucțiuni pentru agricultori, și anume: informațiuni referitoare la afaceri și scutiri de dare, la legea de vânat, asigurări, apoi la cultura cerealelor și vinului și la prăsierea de vite. Calendarul se poate procura prin toate librăriile și la administrația „Erd. Gazda“ în Cluj cu prețul de 1 Kor.

Oferte și cereri.

De vândare: Mai multe acțiuni ale institutelor de credit „Albina“, „Lugoșana“, „Bihoreana“, „Sălăgeana“ și „Sentinela“. Reflectanții sunt rugați a se adresa către admin. „Rev. Economică“ în Sibiu (N.-Szeben, str. Schewis 2).

Notă: Această rubrică stă gratuit la dispoziția abonaților „Revistei Econ.“ pentru anunțarea de vânzări și cumpărări de efecte și imobiliile prin mijlocirea administrației acestei foi (fără ca aceasta să reflecteze la proviziune).

Trageri la sorți.

Losuri sârbesci (tabac) de 10 franci din 1888.

(Tragerea 37 din 15 Ian. 1901).

La tragerea de premii au eșit la sorți următoarele 28 losuri:

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci
73	89	100000	3670	52	50	6461	79	100
215	61	50	3890	90	100	6847	100	50
1413	44	100	4555	63	100	6998	55	50
1511	76	50	5596	99	100	7234	71	50
2618	54	50	5775	21	100	7329	84	100
2854	11	50	5961	90	500	8499	44	100
3053	84	100	6600	7	50	8745	2	50
3068	74	50	6180	3	50	8795	50	50
3473	10	50	6333	86	100	9983	68	500

3607 81 50. Rambursarea la 15 Febr. 1901. Cuponul de premii se separează de los, care se restituie posesorului și participă mai departe la tragerile de amortizare.

La tragerea de amortizare au eșit următoarele serii: 84 1138 2413 5937 6020 6647 6996 7490 7501 7880 8754 8878 9291 9535 9960.

Cele 1500 losuri cuprinse în aceste serii se rescumpează dela 15 Febr. 1901 încolo cu câte 13 franci. Cuponul de premii care participă mai departe la toate tragerile de premii, se separează de los și se restituie posesorului acestuia.

Losuri sârbesci cu 2% à 100 fr. din 1881.

(Tragerea 88 din 15 Ian. 1901.)

Au eșit la sorți următoarele 18 serii: 310 787 848 892 907 1459 2038 2622 2959 2983 2986 3002 3020 4493 4973 5374 5397 6064: între cari cu câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	
310	43	3500	1459	45	10000	3020	29	275	
892	25	1000	2986	19	500	4493	11	500	
892	26	1000	2986	36	500	5397	26	90000	
907	10	275.	Celelalte	numere	din	seriile	trase	câștigă	câte

100 fr. Rambursarea la 15 Febr. 1901.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 15 Ianuarie 1901.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Bancnotă). C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit. d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los. Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de imposte. Scr. = Serisuri. St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

Buda-Pesta	Do-bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	Viena	Buda-Pesta	Do-bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	Viena
vinde				vinde	vinde				vinde
	%					%			
I. Efecte publice.					III. Losuri.				
98 65	4-2	Renta comună austr. ung. BB.	Mai, Nov. Febr., Aug.	98.50	167-75	—	L. de St. ung. de fl. 100 = C. 200		166-50
					167-76	—	dto de fl. 50 = C. 100		166.50
98.50	4-2	dto dto (arg.)	Ian., Iul. Apr., Oct.	98.35	141—	4	L. „Tisa“	Apr., Oct.	141.—
182.—	3-2	L. de St. din 1854 à fl. 250 = C. 525	Aprilie	180.—	15—	—	L. Basiliaca din Budapesta		15.10
137.50	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 = C. 1000	Mai, Nov.	137.75	392-50	—	L. Credit austr. de fl. 100 = C. 200		390.—
169.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 = C. 200	dto	167—	—	4	L. Clary de fl. 40 = C. 80		143.—
198.50	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 = 200 C.		197—	—	5	L. pentru navig. dunăr. de fl. 100 . . .	Ian., Iul.	385—
117.75	4	Renta austr. (aur) sc.	Apr., Oct.	117-45	—	3	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	dto	213.60
98.75	4	dto dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	98 50	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. din 1880*)	Ian., Iul.	241—
117.50	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	117.20	—	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. din 1889*)	Febr., Aug.	235—
92.70	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	92.45	—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100	Iun., Dec.	410—
101.—	4 1/2	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	101-20	—	4 1/2	„ de fl. 50	Ian., Iul.	170.—
121.—	4 1/2	dto. (aur)	Febr., Aug.	121.50	233—	4	Scr. fonc. c. pr. B. hip. ung. d. fl. 100	Iun., Dec.	235.75
99.50	4 1/2	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	99.40	103.—	3	dto dto	Mai, Nov.	—
100.—	4 1/2	dto croato-slav. sc.	dto	100.—	390—	—	L. com. Viena d. a. 1874 de fl. 100		387-50
94.50	4 1/2	Bonuri rurale dto. sc.	dto	93.75	—	—	L. Insbruck de fl. 20		77.—
93.—	4 1/2	dto ung. sc.	dto	92.75	—	—	L. Krakau de fl. 20		69—
II. Scrisuri fonciare.									
102.—	5 1/2	„Albina“ Sibiiu . . . C. și B. B. {	Ian., Iul. Apr., Oct.	—	153—	—	L. „Buda“ de fl. 40		156.—
99.25	4 1/2	Banca austro-ungară	dto	99.25	144—	—	L. „Pálffy“ dto		146.—
—	4	Instit. de Cred. fonc. austr. (Oestr. B.-Cr. A.)*	dto	101.30	48.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10		61.—
—	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C.	Ian., Iul.	23.50	—	L. Crucea roșie austr. de fl. 10		49.—
98.50	4 1/2	B. com. B.-Pesta B. B.	Febr., Aug.	98.25	—	—	dto ung. de fl. 5		24.—
93.25	4	dto dto C.	C.	Febr., Aug.	—	—	L. „Salm“ de fl. 40		—
102.—	4 1/2	dto dto (Obl. c. p. 10%) B. B.	Apr., Oct.	103.—	—	—	L. Salzburg de fl. 20		70.—
94.—	4	dto dto dto (5%) C.	dto	94.—	—	—	L. St. Genois de fl. 40		204.—
99.50	4 1/2	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV C.	Mart., Sept.	99.50	11-41	—	L. Stanislau de fl. 20		160.—
—	4 1/2	Inst. de Cred. fonc. Sibiiu em. VI C.	dto	—	19.22	—	Galbini c. r. moneta		11.40
99.25	4 1/2	C. de păstr. a capit. Bpesta . B. B.	Mai, Nov.	99.25	23.62	—	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)		19.19
98.50	4 1/2	C. dep. regn. ung. centr. Bpesta B. B.	Febr., Aug.	98.50	117.95	—	20 Marce aur.		23.60
100.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. . B. B.	Mart., Sept.	91.50	96.05	—	Bancnote germane (100 Marce)		117.80
					2-55	—	franceze (100 franci)		95.95
					—	—	Ruble hârtie (100 Ro.)		2.54 ⁵
					—	—	Sovereignes		24.08

Etalonul de interese al băncii austro-ung. din 9 Ianuarie 1901: La cambii 4 1/2%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5 1/2%.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 15 Ianuarie 1901.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	7-75
„ Tisa	„ „ „ „ „	7-90
„ Pesta	„ „ „ „ „	7-75
„ Alba-reg.	„ „ „ „ „	7-85
„ Bacica	„ „ „ „ „	7-80
Secară	„ „ 100 „ „	7-35
Orz	„ „ „ „ „	6-20
Ovăs	„ „ „ „ „	6-15
Perumb	„ „ „ „ „	4-30
Rapiță	„ „ „ „ „	—
Untură de porc B-Pesta	„ „ „ „ „	55—
Slănină (clisă)	„ „ „ „ „	45-50

Bursa de București.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	90—
„ internă 4%	„ „	74-50
„ externă 4%	„ „	75-50
„ 1898	„ „	76-50
Fonciare rurale 5%	„ „	91-50
„ 4%	„ „	74-75
Seris. fonc. urb. București 5%	„ „	77-75
„ „ Iași	„ „	73-50

Valute în Sibiiu 17 Ianuarie 1901.

Galbini	vinde 11-30	Lei n. bil. rom. vinde	18-80
Napoleond'or	„ „ 19-80	„ arg. „	18-50

Calendarul săptămânei.

Dum.	20 Fab. și Seb.	7 † Sob. S. Ioan Bot.
Luni	21 Agnes	8 C. Georg. și Domn.
Martți	22 Vincentțiu	9 S. Muc. Polieuct
Merc.	23 Log. Mariei	10 Păr. Gregoriu Nisis
Joi	24 Timoteiu	11 Cuv. P. Teodosiu
Viner.	25 Int. lui Pav.	12 S. Mța Tațiana
Sâmb.	26 Policarp	13 S. Muc. Ernil

Târgurile (Bâlciorile).

11—16 Ianuarie st. vechiu.

Ianuarie. 11. Miheș.⁸ 12. Aiud. Bercaș. Brețcu.¹ Ciuc-Cosmaș.² Crișul săsesc.³ Ghialacuta.¹ Huedin.¹ Risnov.¹ 14. Bateș.² Gorosläul de pe Someș (până în 15-lea). Ibașfalău.² Verșet.¹⁵ Birchiș. Canija mare. Chirpăr.² Gorosläul mare.¹ Zâm. 16. Hodoș.³ Micăsasa. Prostea mare (până în 17-lea, numai târg de vite). Sebeșul săsesc.³

⁰ = în aceeași zi și târg de vite, ¹ = 1 zi, înainte târg de vite, ² = 2 zile înainte târg de vite, etc.

„SENTINELA“, institut de economii și credit ca societate pe acțiuni în Satul-nou.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decembrie 1900.		(Coroane)	PASIVA.	
Cassa în numărării			3,675-59		Capital de acțiuni (800 acțiuni à Cor. 100)	80,000—
Cambii cu garanți (2123 buc.)	265,389-92				Fondul de rezervă	15,813-60
Cambii cu acoperire hipotecară (327 buc.)	126-218—	391,607-92			Fond. de rezervă disp. p. e. perderi	3,426-20
Imprumuturi hipotecari		18,875.—			Fondul cultural filantropic	300—
Avansuri pe efecte (Lombard)		2,067—			Fondul de pensiune	2,000—
Efecte proprii		3,980-74			Depuneri spre fructificare cu libele	157,927-45
Mobiliarul	1,315-84				" " " per cont-cur..	415-14
10% amortisare	131-58	1,184-26			Cambii reescomptate (307 buc.)	140,586—
Casa proprie Nr. 814		4,800—			Deposite de cassă	3,374-92
Realități proprii		593-92			Dividendă neridicată	63—
Diverse conturi debitoare și interese restante		2,128-41			Interese transitoare anticipate	6,293-26
					Diverse conturi creditoare	303-78
					Profit transpus din anul 1899	275—
					Profit curat în anul 1900	18,134-49
			428,912-84			18,409-49
						428,912-84

PERDERI.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.		(Coroane)	PROFIT.	
Interese: după depuneri	9,322-95				Interese: de escompt	41,935-04
după reescompt	8,933-07				după avansuri pe efecte (Lombard)	258-70
după cont-curent	1-08	18,257-10			hipotecare	1,863-83
Contribuția: directă	1,441-36				Diverse venituri și proviziuni	1,584-01
comunală și taxa camerală	434-41				Profit transpus din anul 1899	275—
10% după interesele capit. și curente	844-45	2,720-22				
Spese: de birou (lemne, luminat, tipărituri, etc.)	1,215-22					
porto postal	359-16					
salariul funcționarilor și bani de cortel	4,687-81					
chiria localului (pe 3 luni)	70—	6,332—				
10% amortisare din mobiliariu	131-58					
Competințe de timbru	66—					
Profit transpus din anul 1899	275—					
Profit curat în anul 1900	18,134-49	18,409-49				
			45,916-58			45,916-58

P. Stoica m. p.,
dir. exec. subst.

Satul-nou, 31 Decembrie 1900.

T. I. Marcu m. p.,
contabil.

Scrisuri fonciare 5%

„Albina“, inst. de credit și de economii în Sibiu.

După-ce institutul acesta în sensul statutelor sale nu acordă pe ipoteci decât cel mult a **treia parte** din prețuire, scrisurile fonciare emise pe baza acestora oferă **o siguranță mai mare decât populară** și sunt astfel foarte recomandabile pentru plasarea de capitale. Cupoanele se răscumpără la jumătate de an, la 1 Aprilie și 1 Octomvrie, și anume prin **cassa institutului**, prin Filiala sa din Brașov, Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“ din Viena și prin Pester ungarische Commercial-Bank din Pesta fără de nici o subtragere. Scrisurile fonciare se răscumpără al pari prin sortare în cel mult 30 de ani. Sortarea se întâmplă în fiecare an la 1 Octomvrie. Se vînd după cursul Țilei prin cassa institutului, Filiala sa din Brașov și Pester ungarische Commercial-Bank din Buda-Pesta (Dorotheagasse 2).

„BIHOREANA“

institut de credit și economii societate pe acții
în **Oradea-mare** — Piața St. Ladislau — Szt.
László tér — casa Drului Augustin Kutiak.

1. Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, sau în cont-curent și după banii depuși spre fructificare plătesc interese de 5%.
2. Acordă împrumuturi hipotecare.
3. Acordă împrumuturi simple țărănești pe obligațiuni cu caveti (credite personale țărănești).
4. Escomptează cambii (polițe), efecte și pretensiuni sigure către casse publice cu scadențe fixe.
5. Acordă împrumuturi pe lângă amantare de efecte (lombard).
6. Acordă credite cambiale și de cont-curent cu acoperire hipotecară sau de altă natură.
7. Ingrijește afaceri economice și tot felul de afaceri de bancă.